

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс (и)	1
Семестр (и)	1
Обсяг (кредити ЄКТС/години)	3 / 90
Кількість змістових модулів	1
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	–
лекції (Л)	12
семінарські заняття (СЗ)	20
практичні заняття (ПЗ)	–
лабораторні заняття (ЛЗ)	–
індивідуальні завдання (ІЗ)	–
самостійна робота (СР)	58
форма підсумкового контролю (<i>семестр – 1</i>)	диференційований залік

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: базові знання з української мови професійного спрямування.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета та основні завдання вивчення навчальної дисципліни

Мета:

- удосконалення комунікативної компетентності майбутнього професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом;
- вироблення навичок оптимальної мовної поведінки в науковій професійній сфері: редагування та укладання фахових наукових текстів, вибір комунікативно виправданих мовних засобів.

Завдання – готувати грамотних фахівців, які досконало володіли б державною українською мовою в повсякденній професійній та науковій сферах, зокрема набули навичок дотримання чинних норм сучасної української літературної мови.

2.2. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «Риторика та стилістика наукових праць» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені в профілях освітньо-професійної програми «Організація захисту інформації з обмеженим доступом» (реєстр. № 29/3-408/в.і. від 12.09.2024 р.).

ПРН 1	Застосовувати системний аналіз та синтез для вирішення завдань забезпечення національної безпеки.
ПРН 5	Розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері національної безпеки з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.
ПРН 6	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
/	2	3	4	5	6	7
Семестр 1						
Змістовий модуль 1. Державна мова в науковій комунікації професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом						
Тема 1. Науковий стиль сучасної української літературної мови у фахових текстах професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом	90	12	20			58
Лекція 1. Специфіка наукового тексту й професійного наукового викладу думки		2				
Семінарське заняття 1. Композиція наукового тексту та його мовні засоби. Особливості оформлення наукових професійних праць			2			
Самостійна робота 1. Бібліографічний опис джерел наукових праць						8
Семінарське заняття 2. Лексична компетентність професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Самостійна робота 2. Лексичні та стилістичні норми в наукових працях професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом						10
Лекція 2. Морфологічні норми фахового наукового мовлення професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом		2				
Семінарське заняття 3. Тези як фахова наукова публікація результатів професійної діяльності фахівця з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Семінарське заняття 4. Морфологічні норми у фахових наукових текстах професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Самостійна робота 3. Прийменник у фахових наукових текстах професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом						10
Лекція 3. Синтаксичні норми фахового наукового мовлення професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом		2				
Семінарське заняття 5. Синтаксичні норми у фахових наукових текстах професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Самостійна робота 4. Активні та пасивні конструкції в наукових працях професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом						10
Семінарське заняття 6. Стаття як самостійний фаховий науковий твір професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Самостійна робота 5. Анотація як складник наукової професійної праці						10
Лекція 4. Укладання фахового публічного виступу професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом		2				

доступом						
Семінарське заняття 7. Композиційно-логічна побудова фахового наукового публічного виступу та особливості його мовного оформлення			2			
Самостійна робота 6. Електронна презентація наукового фахового виступу						10
Лекція 5. Мистецтво виголошення фахового публічного виступу професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом. Мовна поведінка оратора			2			
Семінарське заняття 8. Мистецтво презентації результатів професійної наукової діяльності.			2			
Лекція 6. Культура писемного наукового мовлення професіонала з організації захисту інформації з обмеженим доступом			2			
Семінарське заняття 9. Модульна контрольна робота.			2			
Усього годин за змістовий модуль 1	90	12	18			58
Підсумковий контроль (диференційований залік)			2			
Усього годин за навчальну дисципліну	90	12	20			58

Організаційно-методичні вказівки до проведення навчальних занять та контрольних заходів: *поділ навчальної групи на 2 підгрупи на семінарські заняття.*

4. Основні методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: за джерелом знань – словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда), наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація), практичні (вправи, тестування).

Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності: інформаційно-рецептивний метод, репродуктивний метод, проблемний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, пошуковий (дослідний) метод.

Методи навчання за логікою передавання інформації: індуктивний, дедуктивний.

Методи навчання за ступенем керування освітньою діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусії.

Методи стимулювання обов'язку й відповідальності: зовнішній (заохочення), внутрішні (розкриваються як підґрунтя для плідної діяльності).

5. Оцінювання результатів навчання

5.1 Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0.8
Підсумковий контроль (ПК)	0.2

Підсумкова семестрова оцінка (ПСО) обчислюється за формулою: $ПСО=К+ПК$

5.2. Складниками для обчислення бала поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій або інше)	18 (6 б. – відвідування занять + 12 б. – конспект)
Робота на семінарських заняттях	20 (8 б. (відвідування занять) + 12 б. (відповідь на занятті))
Робота на практичних заняттях	–
Робота на лабораторних заняттях	–
Виконання завдань для самостійної роботи	12
Виконання індивідуальних та/або групових завдань	–
Виконання модульної контрольної роботи	30
Участь у мовно-літературних конкурсах (додатково)	2
Призове місце в мовно-літературних конкурсах (додатково)	5
Авторський твір до художньо-публіцистичного альманаху «3 Батьківщиною в серці» (додатково)	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 40

Здобувач освіти отримує 1 бал за кожне відвідане заняття, за конспектування однієї лекції 2 бали. Роботу здобувача освіти на семінарському занятті оцінюють за 12-бальною шкалою. За кожне пропущене без поважної причини і невідпрацьоване в подальшому семінарське заняття викладач віднімає 1 бал від підсумкової оцінки поточного контролю.

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Державна мова : навч. посіб. / [Орися ДЕМСЬКА та ін.]. Київ : Нац. акад. СБУ, 2022. 248 с.
2. Куньч Зоряна, Городиловська Галина, Шмілик Ірина. Риторика : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.
3. Мовностилістичні аспекти написання наукових робіт : навч. посіб. / Л. Г. Погиба, Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера, І. В. Житар. Київ : НА СБ України, 2016. 136 с.
4. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 426 с.
5. Плотницька Інна. Основи наукового мовлення : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 252 с.
6. Плотницька Інна. Ораторське мистецтво : навчально-методичний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 110 с.
7. Українська мова в професійній діяльності співробітника Служби безпеки України : навч. посіб. / Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера, І. В. Житар та ін. Київ : НА СБ України, 2020. 304 с.
8. Український правопис : довідкове видання Київ : НВП «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2019. 391 с.
9. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.

Допоміжна література:

1. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В.Т. Бусел та ін. (уклад.); В. Т. Бусел (голов. ред.). К.; Ірпінь : Перун, 2008. VIII. 887 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250 000 слів / В. Т. Бусел (уклад. і голов. ред.). Київ; Ірпінь : Перун, 2007. 1736 с.: іл.
3. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Львів : БАК, 2012. 536 с.
4. Полога Л. М. Словник синонімів української мови / НАН України. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, Український мовно-інформаційний фонд. К. : Довіра, 2007. 575 с.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. 213 с.

6. Словник-довідник з культури української мови / Д. Г. Гринчишин, А. О. Капелюшний, О. А. Сербенська, З. М. Терлак. К. : Знання, 2004. 368 с.

Нормативно-правові акти

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 21. Ст. 81.

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни

(офіційний вебсайт НА СБУ / платформа дистанційного навчання / електронний ресурс навчально-наукового інституту, кафедри, бібліотеки тощо)

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами перегляду	Підпис керівника кафедри
1.			
2.			
...			

29/1/5-8590/61
08.10.2024